Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά C

C/2025/1804

4.4.2025

**P10_TA(2024)0045**

# Γενετικώς τροποποιημένος αραβόσιτος MON 94804

**Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 26ης Νοεμβρίου 2024 σχετικά με το σχέδιο εκτελεστικής απόφασης της Επιτροπής για την έγκριση της διάθεσης στην αγορά προϊόντων που περιέχουν, αποτελούνται ή παράγονται από γενετικώς τροποποιημένο αραβόσιτο MON 94804, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1829/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (D099729/02 – 2024/2841(RSP))**

(C/2025/1804)

*Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,*

— έχοντας υπόψη το σχέδιο εκτελεστικής απόφασης της Επιτροπής για την έγκριση της διάθεσης στην αγορά προϊόντων που περιέχουν, αποτελούνται ή παράγονται από γενετικώς τροποποιημένο αραβόσιτο MON 94804 σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1829/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (D099729/02),

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1829/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2003, για τα γενετικώς τροποποιημένα τρόφιμα και ζωοτροφές ([1]), και ειδικότερα το άρθρο 7 παράγραφος 3 και το άρθρο 19 παράγραφος 3,

— έχοντας υπόψη την ψηφοφορία στη μόνιμη επιτροπή φυτών, ζώων, τροφίμων και ζωοτροφών κατά το άρθρο 35 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1829/2003, της 17ης Σεπτεμβρίου 2024, κατά την οποία δεν εκδόθηκε γνώμη,

— έχοντας υπόψη το άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή ([2]),

— έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση που εκδόθηκε από την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) στις 13 Μαρτίου 2024 και δημοσιεύθηκε στις 26 Απριλίου 2024 ([3]),

— έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του που διατύπωναν αντίρρηση στην έγκριση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών (ΓΤΟ) ([4]),

— έχοντας υπόψη το άρθρο 115 παράγραφοι 2 και 3 του Κανονισμού του,

— έχοντας υπόψη την πρόταση ψηφίσματος της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων,

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι στις 14 Φεβρουαρίου 2023, η Bayer Agriculture BV, η οποία εδρεύει στο Βέλγιο, υπέβαλε αίτηση στην αρμόδια εθνική αρχή των Κάτω Χωρών για λογαριασμό της εταιρείας Bayer CropScience LP, η οποία εδρεύει στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, για τη διάθεση στην αγορά τροφίμων, συστατικών τροφίμων και ζωοτροφών που περιέχουν, αποτελούνται ή παράγονται από γενετικώς τροποποιημένο αραβόσιτο MON 94804 («ΓΤ αραβόσιτος»), σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1829/2003 («αίτηση»)·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αίτηση κάλυπτε επίσης τη διάθεση στην αγορά προϊόντων που περιέχουν ή αποτελούνται από ΓΤ αραβόσιτο και προορίζονται για άλλες χρήσεις εκτός από τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές, με εξαίρεση την καλλιέργεια·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 13 Μαρτίου 2024, η EFSA εξέδωσε θετική γνώμη, η οποία δημοσιεύθηκε στις 26 Απριλίου 2024, στην οποία κατέληγε στο συμπέρασμα ότι ο ΓΤ αραβόσιτος είναι εξίσου ασφαλής με τον συμβατικό αντίστοιχό του και τις δοκιμασμένες μη ΓΤ ποικιλίες αραβοσίτου όσον αφορά τις πιθανές επιπτώσεις στην υγεία των ανθρώπων και των ζώων και στο περιβάλλον·

([1]) ΕΕ L 268 της 18.10.2003, σ. 1, ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=OJ:L:2003:268:TOC.
([2]) ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13, ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=OJ:L:2011:055:TOC.
([3]) Επιστημονική γνώμη της ομάδας της EFSA για τους γενετικώς τροποποιημένους οργανισμούς σχετικά με την αξιολόγηση του γενετικώς τροποποιημένου αραβοσίτου DP23211 για χρήσεις σε τρόφιμα και ζωοτροφές, βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1829/2003 (αίτηση GMFF-2022-10651), EFSA Journal, 2024· 22(4):8714, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8714.
([4]) Κατά την όγδοη κοινοβουλευτική περίοδο, το Κοινοβούλιο ενέκρινε 36 ψηφίσματα και, κατά την ένατη κοινοβουλευτική του περίοδο, το Κοινοβούλιο ενέκρινε 38 ψηφίσματα που αντιτίθενται στην έγκριση ΓΤΟ.

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο ΓΤ αραβόσιτος παρασκευάστηκε γενετικά για την παραγωγή τεχνητού miRNA με σκοπό την επιλεκτική καταστολή δύο γονιδίων στο πλαίσιο μιας ευρύτερης οικογένειας γονιδίων που συμμετέχουν στη βιοσυνθετική οδό του γιββερελλικού οξέος (GA), και τη συνακόλουθη μείωση του ύψους του φυτού·

***Εκκρεμή ζητήματα σχετικά με τις επιπτώσεις του τεχνητού miRNA***

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εισαγωγή του τεχνητού miRNA όχι μόνο παρεμβαίνει στα στοχευόμενα γονίδια, αλλά περιλαμβάνει επίσης άλλες ρυθμιστικές λειτουργίες· λαμβάνοντας υπόψη ότι το miRNA υποβάλλεται σε περαιτέρω επεξεργασία στη μονάδα και, κατά συνέπεια, αλληλεπιδρά με συγκεκριμένα φυτικά ένζυμα· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα αποτελέσματά του σε πολλές περιπτώσεις δεν περιορίζονται στο γονίδιο στόχο, αλλά συχνά περιλαμβάνουν μεταβολικές αλληλουχίες αρκετών εκατοντάδων άλλων γονιδιακών λειτουργιών·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο αιτών παρουσιάζει ανεπαρκή και ελλιπή δεδομένα σχετικά με τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ του τεχνητού miRNA, των προϊόντων που προκύπτουν από περαιτέρω διεργασίες στα κύτταρα, της διαρκούς παρουσίας των μορίων αυτών στα κύτταρα και της παρέμβασής τους σε άλλα ρυθμιστικά δίκτυα·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι τα miRNAs δεν παρουσιάζουν κίνδυνο τοξικότητας για τον άνθρωπο και τα ζώα, η EFSA υποθέτει ότι το τεχνητό miRNA αποδομείται ταχέως· λαμβάνοντας, ωστόσο, υπόψη ότι διάφορες μελέτες, μεταξύ των οποίων και εκείνη στην οποία παραπέμπουν για να υποστηρίξουν τον εν λόγω ισχυρισμό ([5]), αναφέρουν ότι, με την υποστήριξη ειδικών μηχανισμών, το miRNA μπορεί να ληφθεί από το έντερο·

***Εκκρεμή ζητήματα που αφορούν τις επιπτώσεις των μειωμένων επιπέδων γιβερελλίνης***

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι, όπως τόνισαν οι εμπειρογνώμονες των κρατών μελών ([6]), οι γιβερελλίνες αποτελούν σημαντικούς ρυθμιστές διαφόρων φυσιολογικών διεργασιών στα φυτά·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, εκτός από το ύψος του φυτού, οι γιβερελλίνες ρυθμίζουν επίσης τη βλάστηση και την ανθοφορία, διαδραματίζουν ρόλο στη ρύθμιση της ανοχής στην καταπόνηση και αποτελούν μέρος πολύπλοκων ρυθμιστικών αλληλεπιδράσεων με άλλες φυτικές ορμόνες σε διάφορες οδούς σηματοδότησης, όπως π.χ. φυσιολογικές διαδικασίες που επηρεάζουν τη σύνθεση των φυτών· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γιβερελλίνες εμπλέκονται επίσης στην ανοσολογική απόκριση των φυτών σε παθογόνους παράγοντες·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι περισσότερες επιπτώσεις σε αυτές τις διαφορετικές διαδικασίες δεν έχουν διερευνηθεί από τον αιτούντα, εξαιρουμένων των πιθανών επιπτώσεων στη βλαστική ικανότητα, την ανθοφορία και το βάρος των κόκκων·

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η γονιδιακή έκφραση και ο αντίκτυπός της στην παραγωγή και στον μεταβολικό αντίκτυπο των βιοδραστικών γιβερελλινών διερευνήθηκαν μόνο σε πραγματικές συνθήκες χωρίς ιδιαίτερους παράγοντες καταπόνησης, ενώ είναι γνωστό ότι η ΓΤ συμμετέχει σε πολλές βιοτικές και αβιοτικές αντιδράσεις καταπόνησης·

***Μείωση της εξάρτησης από εισαγόμενες ζωοτροφές***

ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ένα από τα διδάγματα από την κρίση της COVID-19 και τον συνεχιζόμενο πόλεμο στην Ουκρανία είναι η ανάγκη να τερματίσει η Ένωση τις εξαρτήσεις από ορισμένα κρίσιμα υλικά· λαμβάνοντας υπόψη ότι στην επιστολή ανάθεσης καθηκόντων προς τον ορισθέντα Επίτροπο Christophe Hansen, η Πρόεδρος της Επιτροπής Ursula von der Leyen του ζητεί να εξετάσει τρόπους μείωσης των εισαγωγών κρίσιμων βασικών προϊόντων ([7])·

***Παρατηρήσεις αρμόδιων αρχών των κρατών μελών και ενδιαφερόμενων μερών***

ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κράτη μέλη υπέβαλαν στην EFSA πολλές επικριτικές παρατηρήσεις κατά τη διάρκεια της τρίμηνης περιόδου διαβούλευσης ([8]), μεταξύ των οποίων και την παρατήρηση ότι οι γιβερελλίνες είναι σημαντικοί ρυθμιστές διαφόρων φυσιολογικών διεργασιών στα φυτά, ιδίως όσον αφορά τους βιοτικούς και αβιοτικούς παράγοντες καταπόνησης, και ότι τα δεδομένα που παρασχέθηκαν από τον αιτούντα είναι ελλιπή όσον αφορά την αξιολόγηση του δυνητικού αντικτύπου των μειωμένων επιπέδων γιβερελλίνης σε όλες αυτές τις διαδικασίες, και ότι η ποικιλία στις επιτόπιες δοκιμές

([5]) Dávalos, A., Henriques, R., Latasa, M. J., Laparra, M., & Coca, M. (2019). Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας των βασικών πληροφοριών σχετικά με το μη κωδικοποιούν RNA (ncRNA) με σκοπό την υποστήριξη της εκτίμησης κινδύνου των γενετικώς τροποποιημένων φυτών που βασίζονται στο ncRNA για τρόφιμα και ζωοτροφές. Υποστηρικτικές δημοσιεύσεις EFSA, 16(8), EN-1688. https://doi.org/10.2903/sp.efsa.2019.EN-1688.

([6]) Παράρτημα 8 της επιστημονικής γνώμης της ομάδας της EFSA για τους γενετικώς τροποποιημένους οργανισμούς σχετικά με την αξιολόγηση του γενετικώς τροποποιημένου αραβοσίτου DP23211 για χρήσεις σε τρόφιμα και ζωοτροφές, βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1829/2003 (αίτηση GMFF-2022-10651), EFSA Journal, 2024· 22(4):8714, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8714.

([7]) https://commission.europa.eu/document/2c64e540-c07a-4376-a1da-368d289f4afe_en

([8]) https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/action/downloadSupplement?doi=10.2903%2Fj.efsa.2024.8714&file=efs28714-sup-0008-Annex8.pdf.

είναι ανεπαρκής· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κράτη μέλη επέκριναν επίσης την έλλειψη δεδομένων σχετικά με τους κινδύνους που ενέχει η πιθανή μακροπρόθεσμη σταθερότητα του τεχνητού miRNA στο φυτό ή το γεγονός ότι ένα διόλου αμελητέο μέρος του τροποποιημένου DNA είναι πιθανό να ληφθεί από το έντερο ζώων ή ανθρώπων και το γεγονός ότι τα παρεχόμενα δεδομένα δεν αποδεικνύουν ότι είναι απίθανη η μεταφορά γονιδίων από φυτά σε βακτήρια·

ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1829/2003, τα ΓΤ τρόφιμα ή ζωοτροφές δεν πρέπει να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στην υγεία του ανθρώπου, στην υγεία των ζώων ή στο περιβάλλον, και ότι η Επιτροπή, κατά τη σύνταξη της απόφασής της, οφείλει να λαμβάνει υπόψη τυχόν συναφείς διατάξεις της ενωσιακής νομοθεσίας και άλλους κατά νόμο παράγοντες που αφορούν το υπό εξέταση ζήτημα·

***Μη δημοκρατική διαδικασία λήψης αποφάσεων***

ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά την όγδοη κοινοβουλευτική του περίοδο, το Κοινοβούλιο ενέκρινε συνολικά 36 ψηφίσματα που αντιτίθενται στη διάθεση στην αγορά ΓΤΟ για τρόφιμα και ζωοτροφές (33 ψηφίσματα) και στην καλλιέργεια ΓΤΟ στην Ένωση (τρία ψηφίσματα)· λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά την ένατη κοινοβουλευτική του περίοδο, το Κοινοβούλιο ενέκρινε 38 ενστάσεις για τη διάθεση ΓΤΟ στην αγορά·

ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή εξακολουθεί να εγκρίνει ΓΤΟ, παρά το γεγονός ότι αναγνωρίζει και η ίδια την ύπαρξη δημοκρατικού ελλείμματος, την έλλειψη στήριξης από την πλευρά των κρατών μελών και τις ενστάσεις του Κοινοβουλίου·

ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν απαιτείται καμία τροποποίηση της νομοθεσίας ώστε να είναι σε θέση η Επιτροπή να μην εγκρίνει ΓΤΟ όταν δεν υπάρχει ειδική πλειοψηφία κρατών μελών υπέρ της έγκρισης στην επιτροπή προσφυγών ([9])·

ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ψηφοφορία της 17ης Σεπτεμβρίου 2024 στη μόνιμη επιτροπή φυτών, ζώων, τροφίμων και ζωοτροφών, που αναφέρεται στο άρθρο 35 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1829/2003, δεν οδήγησε σε έκδοση γνωμοδότησης, κάτι που σημαίνει ότι η αδειοδότηση δεν υποστηρίχθηκε από μια ειδική πλειοψηφία των κρατών μελών·

1. θεωρεί ότι το σχέδιο εκτελεστικής απόφασης της Επιτροπής υπερβαίνει τις εκτελεστικές αρμοδιότητες που προβλέπει ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1829/2003·

2. θεωρεί ότι το σχέδιο εκτελεστικής απόφασης της Επιτροπής δεν είναι σύμφωνο με το δίκαιο της Ένωσης, υπό την έννοια ότι δεν συνάδει με τον σκοπό του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1829/2003, ο οποίος είναι, σύμφωνα με τις γενικές αρχές που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([10]), να προσφέρει τη βάση για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας της ζωής και της υγείας του ανθρώπου, της υγείας και της καλής διαβίωσης των ζώων, του περιβάλλοντος και των συμφερόντων των καταναλωτών σε σχέση με τα ΓΤ τρόφιμα και ζωοτροφές, εξασφαλίζοντας παράλληλα την αποτελεσματική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς·

3. ζητεί από την Επιτροπή να αποσύρει το σχέδιο εκτελεστικής απόφασής της και να υποβάλει νέο σχέδιο στην επιτροπή·

4. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η Επιτροπή αναγνώρισε τελικά, σε επιστολή της με ημερομηνία 11 Σεπτεμβρίου 2020 προς τους βουλευτές, την ανάγκη να λαμβάνεται υπόψη η βιωσιμότητα κατά τη λήψη αποφάσεων για την έγκριση ΓΤΟ ([11])· εκφράζει, ωστόσο, τη βαθιά απογοήτευσή του καθώς έκτοτε η Επιτροπή συνεχίζει να εγκρίνει ΓΤΟ για εισαγωγή στην Ένωση, παρά τις επανειλημμένες αντιρρήσεις του Κοινοβουλίου και το γεγονός ότι η πλειοψηφία των κρατών μελών ψηφίζει απορριπτικά·

5. παροτρύνει εκ νέου την Επιτροπή να λάβει υπόψη τις υποχρεώσεις της Ένωσης στο πλαίσιο διεθνών συμφωνιών, όπως η Συμφωνία του Παρισιού για το κλίμα, η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τη βιολογική ποικιλότητα και οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) των Ηνωμένων Εθνών· επαναλαμβάνει την έκκλησή του να συνοδεύονται τα σχέδια εκτελεστικών πράξεων από αιτιολογική έκθεση στην οποία να εξηγείται πώς τηρούν την αρχή του «μη βλάπτειν» ([12])·

6. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή, καθώς και στις κυβερνήσεις και στα κοινοβούλια των κρατών μελών.

([9]) Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011, εάν στην επιτροπή προσφυγών δεν υπάρχει ειδική πλειοψηφία κρατών μελών υπέρ της έγκρισης, η Επιτροπή «μπορεί» να προχωρήσει στην έγκριση, χωρίς όμως να είναι υποχρεωμένη να το πράξει.

([10]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων (ΕΕ L 31 της 1.2.2002, σ. 1, ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=OJ:L:2002:031:TOC).

([11]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf.

([12]) Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15ης Ιανουαρίου 2020 σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (ΕΕ C 270 της 7.7.2021, σ. 2), παράγραφος 102.